

POSUDEK *BAKALÁŘSKÉ* PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autorka práce: Kristýna Mixová

Název práce: Podoby společenského tlaku na hubnutí a formování postavy ve veřejném prostoru

Vedoucí práce: Tomáš Holeček

Oponent: Michal Uhl

Navržené hodnocení: mezi dobře a nedoporučuji k obhajobě – viz závěrečné hodnocení.

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Téma práce je dobře vymezeno včetně výzkumné otázky. Užitá metodologie a závěry však na otázku odpovídají parciálně. Výzkumné otázky i teoretický koncept se zabývají v obecné rovině společenskými tlaky na formování postavy. Zvolená metodologie však neodpovídá na otázky společenského tlaku, ale výhradně se zabývá společenským tlakem ve veřejném prostoru. To by bylo zcela legitimní, kdyby byla pozměněna výzkumná otázka, která by si kladla za cíl zmapovat pouze určitý segment, který vytváří disciplinační tlak na jedince. To, že se práce bude zabývat výhradně veřejným prostorem, se dozvídáme až v metodologické části, po teoretickém úvodu i načrtnutí problému a položení výzkumné otázky (To, že se slovo „veřejný prostor“ vyskytuje v názvu práce, tento problém nelegitimizuje).

Normativní tlak, mýtus krásy, který diktuje ideální podobu těla k jedinci, prostupuje skrze internet, sociální sítě, školské či pracovní kolektivy, kamarády, rodinu, lifestylové časopisy, média apod. Navíc práce měla být pravděpodobně koncipována jako případová studie, vzhledem k tomu, že výsledky zjištění jsou zobecňovány, měla se autorka vypořádat s faktem, že výzkum byl veden pouze v jednom specifickém městě (v Praze).

V práci se tematizuje pouze hubnutí žen, mluví se opakovaně o dívkách i ženách (například již při koncipování výzkumu v metodologické části – kap. Metodologie, odstavec 4), přičemž tento fakt není nijak zdůvodněn. Dnešní normativní tlak na formování postavy zasahuje silným způsobem i muže. Genderový rozměr v práci není vůbec tematizován. Lze tomu rozumět tak, že ve veřejném prostoru není explicitní odkaz na mužské formování těla? Nebo byl tlak na mužské tělo ve výzkumu vynechán? Toto vyřazení mužů mělo být zdůvodněno, nebo čtenář měl být upozorněn, že práce se tomuto rozměru nebude věnovat. Takto implicitně opomenout muže je nepřípustné – obzvláště v době, kdy normativní tlak na podobu mužského těla nabývá na intenzitě.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Seznam literatury není rozsáhlý. Pozitivně hodnotím rozpracování konceptů Adorna a Canettiho a jejich propojení s tématem. Tato teoretická část patří k nejsilnějším částem práce. Za problematické

považují, že autorka neuvádí žádnou literaturu z oblasti genderu, která velmi obsírně a četně téma hubnutí a společenského tlaku na formování těla tematizuje (např. Mýtus krásy od Naomi Wolf). Tři knihy, které se problematice věnují a jsou citovány v použité literatuře, jsou použity v práci spíše symbolicky, vždy jednou, a to v poznámce pod čarou (Crook, Novák, Fialová).

Rovněž autorka nepracuje s žádnou literaturou, která se věnuje veřejnému prostoru, či vizualitě. Teoretická či metodologická opora v této oblasti zcela chybí.

Celkově vnímám jako zásadní problém literaturu v oblasti metodologie. Použit jako metodologickou oporu jeden text z poloviny šedesátých let považuji za nedostatečné. Obzvláště vzhledem k tomu, že se jedná spíše o teoretické rozpracování metodologie než o metodologickou kuchařku. Aktuálních a vhodnějších publikací, které se věnují kvalitativnímu výzkumu či sémiotické analýze, je ve slovenštině a češtině celá řada. (např. Ako robiť kvalitatívny výskum – David Silverman).

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Data byla sesbírána na základě terénního výzkumu a poznámek do terénního deníku. Byť autorka nemá uspokojivou metodologickou oporu, tak samotná data vypadají velmi zdařile a věrohodně. Velmi pozitivně hodnotím přílohu, čtenář i přes úskalí s metodologickou literaturou je ujištěn o pozadí práce a výsledek analýzy působí věrohodně a kompaktně.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Analýza je zdařilá, místy brilantní. Interpretační schopnosti autorky hodnotím velmi dobře. Obrazně řečeno autorka staví hezký dům, bohužel na písčitéch základech. Pozitivně hodnotím rovněž úvodní teoretickou pasáž, která kombinuje dva texty s předmětem výzkumu. Načrtnutí a propojení témat je bezesporu velmi zajímavé a inovativní.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Práce je po formální stránce dobře vedena, má jasný poznámkový aparát a myšlenky autorky jsou dobře odděleny od převzatých konceptů.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Použitý jazyk patří k silným stránkám práce. Jazyk je čtivý, svižný a na odborné úrovni. Četné chyby v diakritice (dvojité mezery, chybějící mezera po čárce) či špatné číslování považuji za marginální a při hodnocení k nim nepřihlížím.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Autorka by měla zdůvodnit genderový rozměr práce, tedy vynechání mužů již při metodologickém plánování.

Je práce případovou studií? Jsou závěry platné univerzálně, není na vesnici či v menších městech tlak ve veřejném prostoru formován jiným způsobem?

Je tlak ve veřejném prostoru na formování postavy klíčový? Jsou ostatní kanály, které vedou k disciplinaci jedinců ve společnosti, méně významné?

Celkové hodnocení práce:

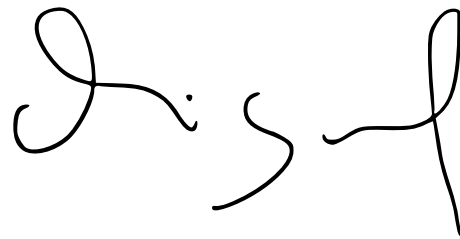
Předkládaná práce je velmi rozporuplná, trpí zásadními nedostatky, které ji činí hraniční z pohledu obhajoby. Téma práce je však velmi zajímavé a výzkumné závěry působí kompaktně, věrohodně a jsou bezesporu přínosné. Základní problém práce tkví ve špatném zvolení výzkumné otázky (resp.

Otázka měla být na závěr práce upravena). Otázka, kterou si autorka pokládá – týká se tlaku ve společnosti – zůstává nezodpovězena. Z práce se dozvídáme výhradně o tlaku ve veřejném prostoru. Seznam literatury je velmi krátký a působí na bakalářskou práci nedostatečně. Šířeji rozpracované knihy jsou pak pouze dvě: Cennetti a Adorno. Dále je práce metodologicky nedostatečně podložena, text Strauss a Corbinové z poloviny šedesátých let je jako hlavní metodologický text nevhodný. Samotný výzkum je pak proveden pečlivě a analýza veřejného prostoru je vedena systematicky a věrohodně. Práce je psána příjemně jednoduchým, leč erudovaným jazykem.

Práce je na hraně obhajitelnosti, v případě, že se autorka bude schopna během obhajoby obstojně vypořádat s otázkami do diskuze (bod č. 8.), navrhuji známku **dobře**, v opačném případě **nedoporučuji k obhajobě**.

Datum: 11. 6. 2010

Podpis: Michal Uhl

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Michal Uhl', written in a cursive style.